

עדות משלימה של קורט וולטר

אחרי שהגעתי לוֹסטרבורק עקב הרציה באמסטרדם במאי 1943 צורפת לקבוצה אלדן ונשארת בזכות זה במקום (gesperrt) ? כן, הקבוצה נקראה שירות החוץ (Aussendienst)

מי ניהל את הקבוצה במידה וניתן כאן לדבר על ניהול? מתוך הקבוצה של חברי הוורקדורף, שהיתה במקום היה איש מבוגר, באור שמו (Bauer) מיוצאי אוסטריה שהיה כביכול מנהל העבודה של הקבוצה, שהיא עמדה בעצם תחת פיקודו של אחד בשם צילקה (Zillke). האחרון היה המנהל של כל שירות החוץ במחנה. הוא היה מותיקי המקום שעוד ההולנדים הושיבם בהסגר. (Alte Kampinsassen).

למי היתה השפעה חברתית וכללית (אם היתה בכלל) על הקבוצה? קבוצת הוורקדורף התרכזה סביב גב. לאופר, שהיתה לפניכן אם בית והיא החזיקה הקבוצה ביחד. כלומר לקבוצה היה קיום חברתי נפרד מקב. אלדן? לא הייתי אומר נפרד אבל בכל זאת היה שוני. היה מגע אפילו הדוק אבל בקבוצה.

מדוע לא ברחו יותר חברים מוֹסטרבורק, דבר שהיה אפשרי? זה היה אפשרי בתנאים קשים ולא פשוט. אחרי שמצאנו כבר אפשרות, האפשרות הידועה, הרבה לא הצליחו לברוח ללא שום עזרה. לא רצינו סתם לברוח כי ידענו שבתוך תגובה ייתפס מספר גדול של חברים ויישלחו במשלוח עונשין. לכן מצאנו הדרך המיוחדת הזאת להוציא את האנשים, כשהרשימות כבר נסגרו והאנשים כבר יצאו רשמית מהמחנה למשלוח ובדרך לכבת יצאו מהשורה, למנהל לצאת למחרת או זמן מה מאוחר יותר מהמחנה עם תעודה מזויפת.

האם עיננו התגמול היה השערה או בוצע גם הלכה למעשה? היו מקרים שאנשים בודדים - לא מהקבוצה שלנו - ברחו ותמיד תפסו קרובים או מכירים שלהם והלניסו אותם למשלוח עונשין ללא אפשרות להוציא אותם משם.

מה עם הנסינו להוציא לבת אחד קבוצה גדולה? פעם אחת היתה תכנית מבחוח התקשרו לשוטרי המשמר ההולנדי (Marechaussee) שבגזרת אחד השוטרים יפתחו לנו בליכה שער מסוים. לבסוף האיש לא הגיע. זו היתה תכנית חד פעמית שנכשלה.

לעתים עבדה קבוצה גדולה של חברים מחוץ לגדר ללא השגחה שיכלו עם עזרה מתאימה להסתלק? נכון. אבל לפי שכבר אמרתי בגלל החשש לתגמול לא עשה זאת.

היה בעיני זה קונצנזוס? כן. קודם בגלל הסיבה שכבר מיניתי אותה. שנית לא ניתן הדבר להעשות ללא עזרה מבחוץ. דובר על כך באמסטרדם בין הפעילים בטרם הגעתי למחנה בשכבר עסקנו בזיוף תעודות עבור וסטרבורק, שלא נעשה זאת בצורה בלתי מבוקרת כי אז תהיה סכנה שיישלחו אחרים במקומנו. אז הרי לא תארנו לעצמנו את האמת כולה.

מתי ידעת את פירושו האמיתי של אושוויץ? אגיד לך את האמת אני חושב שעד הסוף לא ידעתי. לא עד כדי כך שהמשלוחים הולכים בפשוטם להשמדה;

שמעתי שאותם הקרונות שיצאו לאושוויץ גם חזרו וכאילו נשלחו בהן הודאות?

לא ידוע לי על כך.

קבוצת החברים המבוגרים ששולחו בספטמבר 1943, לא נעשו שום ניסיון להבריחם?
לא היכרתי את אנשי אלדן. אנחנו הוצאנו אנשים מהטרנספורטים על פי המידע שקבלנו מבחוא. לא אנחנו החלטנו על כך. הודיעו לנו שמית את מי צריך להוציא במידה ויישלח. עבור חלק גדול של אלה שהיו ברשימה שלחו לנו כבר תעודות מוכנות עם בול פתוח כך שרק היו עזד צריכים להוסיף את טביעת האצבעות. נשלח מועמד כזה לגירוש, התעודה היתה כבר מוכנה אצלו, כך כשהוא ברח מהטרנספורט היה כבר מוכן לגשת למפגש עם אנשי הקשר.

אבל בצורה כזאת היה המספר שניתן היה להוציא מצומצם ביותר? נכון, המספר לא עלה על 20 מקסימום 30. ביניהם היו גם אנשים שלא היכרתי ושלא השתייכו לקבוצת הכשרה. כנראה מכירים או קרובים שהיה להם קשר כלשהו עם קבוצת ווסטרנריל. קיבלתי גם מידי פעם חבילות מבחוא למסירה לאנשים שלא היכרתי.

מדוע לא יצאו יותר בדרך זו אולי לא אלפים אלא מאות או לפחות עשרות רבות?
בכל טרנספורט היו 3 - 4 מקסימום 5. כי הפחד היה שבאם יהיו יותר זה יתגלה וחישוב זה היה נכון. בטרנספורט לברגו בלסו גילו שם שחסרים אנשים והתחילו לספר אותם, דבר שאף פעם לא קרה לפניו. עקב זה הופסקה כל הפעולה הזאת, ז.א. גילו אותנו, לא אישית אלא את עצם העניו. פחדנו מזה כל הזמן, שכשנוציא נניח 10 אנשים יתחילו כבר לחפש. דוקא בברגו בלסו שמו לב וכנראה באושוויץ לא. בכל זאת כל האוירה היתה מפחידה וחששנו כל הזמן מהתגלות.

בעצם אתה היית איש האימונים של קבוצת וויסטרנריל במחנה? כן אבל לא בלעדית. למשל היה ציפי (אלפרד פרנקל) שהיה בלדר ובתור שכזה הביא ידיעות, הוראות ומסמכים באופן מקביל לי, שנשמתי כל יום ברכבת לתעלת אורנג' (Oranje). פעמים הייתי גם באמסטרדם, פעם כדי לפרק מכונות בבית הספר המקצועי ופעם כדי לבדק קטר חדש שקנו. אבל היה לי קשר מתמיד עם הקבוצה בחוא. נפגשנו בדרך ביער. אני בכלל לא מבין עד היום שלא שמתי לב לסיכון. עצרתי הרכבת באמצע הדרך והלכתי למפגש בזמן שאיתי היה עוד עוזר על הקטר שלא היה מעורב בעניו והיה כמובן צריך להבין שכאן הולכים כל מיני דברים משונים. אחד מחברינו שברח בדרך שלנו נתפס. אם היו חוקרים אותו כראוי ולוחצים אותו עד הסוף היה סבוי מרבי שיגלה את הידוע לו ולא ברור לי עד היום למה שלא עשו זאת.

הראיון התקיים ביום ב-20.3.86 בביתו של המראיון במושב בית יצחק. המראיון היה יגאל בנימין. ראיון זה בא להשלים את העדות שנאגבתה ע"י גדעון דרר באוקטובר 1955 ונמצאת בתיק מס. 16 במדור ההולנדי של בית לוחמי הגטאות. אני מאשר בחתימת ידי את תוכנם ורוחם של הדברים הנ"ל.

השם: המראיון: יגאל בנימין
חתימה: חתימה:
תאריך: תאריך: 86